

HEROJI S NEBA, PILOTI KANADERA POSEBNA SU SORTA

BOJNIK IVAN DUKIĆ: Zaustaviti požar prije nego što ugrozi ljude, poseban je osjećaj

➔ Sa samo tri godine prvi put sam sjeo u helikopter, primio pilotsku palicu u ruke i shvatio da ću postati pilot... - kaže bojn timer Ivan Dukić

PETRA RADOVIĆ

Bilo je to davne 1989. godine u vojarni u Zemuniku. Trogodišnji Ivan Dukić prvi je put sjeo u helikopter, primio pilotsku palicu u ruke, stavio slušalice koje su mu u to vrijeme bile prevelike i shvatio da je to ono što želi raditi cijeli život.

- Zaljubio sam se u letenje i od tada nisam prestao govo-

riti da je to ono čime se želim baviti - prisjeća se Ivan. Godinama poslije dječjački san postao je stvarnost. Danas je bojn timer Ivan Dukić kapetan Canadaira CL-415 u 855. protupožarnoj eskadri li 93. krila Hrvatskog ratnog zrakoplovstva, jedan od pilota koji tijekom protupožarne sezone iz zraka štite hrvatske šume, obalu i ljude. Rođen 1986. godine u Zadru, gradu uz koji ga vežu najljep-

še uspomene, odrastao je kao dijete ratne generacije. - Zna te kakva su to vremena bila, nije bilo lako ni nama ni našim roditeljima - priznaje. Ipak, njegovo djetinjstvo obilježili su sport, disciplina i upornost. Devet godina trenirao je veslanje, postao juniorski viceprvak svijeta, osvojio dvije medalje na svjetskim prvenstvima i četiri puta nastupio za hrvatsku reprezentaciju. Upravo su ga vrijednosti ko-

je je stekao u sportu pripremile za zahtjevan pilotski poziv.

Pozitivan adrenalin

Iako je put do pilotske kabine bio dug, cilj nikad nije izgubio iz vida. Još kao srednjoškolac, promatrajući Canadair kako nadlijeće zadarsko područje, rekao je sebi da će jednoga dana upravo njime letjeti. Život je, kako sam kaže, napravio puni krug - prvi let na Canadairu 2013. godine ostvario

je upravo u zrakoplovu broj 866, istom onom kojem se godinama prije divio kao srednjoškolac.

- Prva pomisao koja mi je prošla kroz glavu bila je: 'To je to.' Naravno, bilo je uzbuđenja, ali još je snažniji bio osjećaj da sam napokon stigao tamo gdje sam oduvijek želio biti. Osjećao sam ispunjenje, zadovoljstvo i onaj pozitivan adrenalin koji me prati svaki put kada letim. Sve je jedno-

stavno sjelo na svoje mjesto. Ali, do toga je trebalo doći. Nakon što je uspješno prošao natječaj za vojnog pilota, Ivan Dukić upisao je Prometni fakultet u Zagrebu u sklopu projekta Kadet. Petogodišnji studij pohađao je u Zagrebu i Zadru, a uz akademsko obrazovanje prolazio je i zahtjevniju vojnu obuku. Kako ističe, put do neba tražio je mnogo više od same ljubavi prema letenju. Strogi liječ-

Letovi na malim visinama, između brda i planina, uz jak vjetar, turbulencije i smanjenu vidljivost zbog dima od pilota zahtijevaju vrhunsku koncentraciju, iskustvo i preciznost

U ovom poslu uvijek morate biti potpuno koncentrirani i svjesni svega što se događa oko vas, jer sigurnost nema alternativu - poručuje bojniki Dukić

Dana 1. srpnja 2009. godine započeo je svoj profesionalni put u Eskadrili aviona.

- Sjećam se koliko je moja obitelj tada bila ponosna - kaže bojniki Dukić, prisjećajući se prvog radnog dana u Hrvatskom ratnom zrakoplovstvu. Tijekom svoje pilotske karijere bojniki Dukić sudjelovao je u brojnim međunarodnim misijama gašenja požara u Italiji, Sloveniji, Bosni i Hercegovini, Izraelu, Albaniji i Turskoj. Svaka od njih donijela je nove izazove - od različitih terena i vremenskih uvjeta do specifičnih taktika gašenja požara.

Drama u Albaniji

Među svim misijama posebno izdvaja Albaniju, gdje su piloti djelovali u iznimno zahtjevnim uvjetima. Vodu su zahvaćali na otvorenom moru, bez zaštićenih uvala, uz jake valove i vjetar, a požare gasili na nepristupačnom planinskom terenu, što je svaki let činilo još složenijim i zahtjevnijim.

- U takvim situacijama vidite koliko različiti uvjeti mogu biti na terenu. Na nekim požarištima ljudi su sami pokušavali obraniti svoje kuće i imovinu, gaseći vatru na načine na koje su mogli, dok pomoć još nije stigla. Mnogi od njih prvi su put vidjeli što Canadair može napraviti i koliko brzo može promijeniti situaciju na požarištu. Kada dođete u takvu situaciju i odmah na licu mjesta vidite rezultat svog rada, shvatite da ste nekome pomogli i zaštitili ono što mu je najvažnije, takvi trenuci ostanu za cijeli život.

U posebnom sjećanju ostala mu je i Turska, gdje su se posade suočavale s ekstremno visokim temperaturama i golemim opožarenim površinama koje su zahtijevale maksimalnu koncentraciju, vrhunsku pripremljenost i besprijekoran timski rad.

Iako ističe da piloti Hrvatskog ratnog zrakoplovstva svoj posao obavljaju ne očekujući priznanja, podrška građana ostavlja poseban dojam. Tijekom godina brojni su im ljudi zahvaljivali za pomoć u obrani domova i imovine od vatrene stihije, no jedna gesta zauvijek mu se urezala u sjećanje.

Bilo je to tijekom gašenja požara na području Gračaca 2017. godine. Dok su posade Canadaira prelijetale Velebit između zahvata vode i novih naleta na požarište,

nički pregledi, psihofizičke provjere i intenzivna obuka zahtijevali su svakodnevnu disciplinu, odricanje i kontinuirano usavršavanje. Budući vojni piloti, naglašava, moraju biti spremni preuzeti veliku odgovornost koju taj poziv nosi.

Završetkom studija 25. lipnja 2009. godine zaključeno je jedno važno poglavlje njegova života, a već nekoliko dana poslije započelo je novo.

DUIE KLARIĆ/CROPIX

PRIVATNI ALBUM

na velikoj livadi ugledale su poruku isisanu plahtama - "HVALA".

Protupožarno letenje jedno je od najsloženijih područja vojnog zrakoplovstva. Letovi na malim visinama, između brda i planina, uz jak vjetar, turbulencije i smanjenu vidljivost zbog dima od pilota zahtijevaju vrhunsku koncentraciju, iskustvo i preciznost. Upravo zato, ističe bojniki Dukić, sigurnost je uvijek na prvome mjestu.

Okruženi vatrom

- Možda ljudi ne znaju koliko zapravo volimo ovaj posao. Najbolje bih ga opisao kao igranje šaha sa svakim požarom. Letenje nam je automatizam, avion postane naša produžena ruka, ali nije dovoljno samo pokupiti vodu i ispustiti je na požar. Iza svakog naleta stoji niz procjena, iskustvo, matematika i fizika.

Najveći izazovi dolaze u trenucima kada požar zapriječi ljudskim životima i nase-

ljenim područjima. Posebno su zahtjevne intervencije kada se vatrogasci na zemlji nađu okruženi vatrom ili kada se požar približi turističkim kampovima i naseljenim mjestima. Tada svaka minuta može biti presudna, a uspjeh ovisi o besprijekornoj koordinaciji svih posada.

- Četiri Canadaira tada lete jedan iza drugoga, svatko odrađi svoj dio posla i kada zajedničkim djelovanjem uspijemo zaustaviti požar prije nego što ugrozi ljude, njihove domove i imovinu, osjećaj je zaista poseban.

Uz prirodne izazove, posljednjih godina sve veći problem predstavljaju i dronovi te neodgovorno ponašanje pojedinaca tijekom akcija gašenja požara. Bepilotne letjelice mogu se naći na putanji protupožarnih zrakoplova i ozbiljno ugroziti sigurnost posade, dok tijekom zahvaćanja vode na moru dodatnu opasnost predstavljaju gliseri i jet-skijski koji se previše pri-

Letenje nam je automatizam, avion postane naša produžena ruka, ali nije dovoljno samo pokupiti vodu i ispustiti je na požar. Iza svakog naleta stoji niz procjena, iskustvo, matematika i fizika

blježe zrakoplovima.

- Ljudi često nisu svjesni koliko takvi postupci mogu biti opasni. U ovom poslu uvijek morate biti potpuno koncentrirani i svjesni svega što se događa oko vas, jer sigurnost nema alternativu - poručuje bojniki Dukić.

Iza tisuća naleta, brojnih požara i međunarodnih misija ostali su i teški trenuci. Ipak, unatoč svim izazovima koje pilotski poziv nosi, bojniki Du-

kić kaže kako nikada nije želio baviti se nečim drugim. - Bilo je teških i napornih trenutaka, ali moj karakter jednostavno ne poznaje riječ odustanje.

Smiren i odgovoran

Na kraju priče, o bojniku Ivanu Dukiću možda najbolje govore riječi njegova zapovjednika: - Ivan je vrhunski profesionalac, ali prije svega čovjek kojemu možete vjerovati. U poslu koji često traži donošenje odluka u djeliću sekunde ostaje smiren, odgovoran i usmjeren na tim. Kolege ga cijene jer znaju da se na njega uvijek mogu osloniti - ističe pukovnik Milan Došen.

Od trogodišnjeg dječaka koji je prvi put sjeo u helikopter u vojarni u Zemunik do kaptana Canadaira koji iz zraka štiti ljude i njihovu imovinu, životni put bojnika Ivana Dukića potvrđuje da se dječjački snovi, uz predan rad, disciplinu i ustrajnost, doista mogu ostvariti. ●